

O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU

Prave šole na pravem mestu

Septembra letos bomo po dolgotrajnih pripravah le pričeli z usmerjenim izobraževanjem. Da bi bilo izobraževanje kvalitetnejše kot doslej, pa moramo prilagoditi mrežo šol. Le te naj bi bile bližje združenemu delu. Vsi zainteresirani, med drugim tudi naša skupščina občine, bodo zato sklenili družbeni dogovor o razmestitvi izvajanja vzgojno izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji.

Dogovor bo omogočal, ob doslednem uresničevanju seveda, da bodo potrebne šole delovale tam, kjer jih potrebujejo. Pomembno vlogo pri konkretnem določanju takoimenovane mreže šol imajo izobraževalne skupnosti, ki ne bodo smele ostati trmasto zaprte v svoje občinske okvire, temveč bodo morale tvorno sodelovati z drugimi. Med pomembna merila sodi tudi planiranje potreb po izobraževanju v TOZD. Le to pa je še vedno dokaj slabo. Tudi tam, kjer tako planiranje imajo, pa se vse prepogosto dogaja, da načrtujejo kadre vse preveč »na pamet«. Posebno vlogo bodo zato imele kadrovske službe, ki bodo morale postati dejanski strokovni nosilci razvojnega načrtovanja kadrovske izobraževalnih potreb. V naši občini pa so številne kadrovske službe strokovno neustrezno zasedene. Za rešitev tega problema pa nikakor ne bi smeli na novo zaposlovati ljudi, temveč tistim, ki so, omogočiti, da bi pridobili ustrezno izobrazbo. Ne moremo tudi mimo dejstva, da je v občini nekaj tisoč delavcev, ki nimajo niti osnovne šole. Nova mreža šol naj bi potrebne šole približala delovnim ljudem. Tako bi se lažje odločali za izobraževanje ob delu. Podatki namreč kažejo, da se za tako izobraževanje še vedno odloča več zaposlenih iz »pisarniškega dela« kakor iz neposredne proizvodnje.

Prevladujoče dejavnosti ter načrtovano prestrukturiranje na posameznih področjih sta prav tako pomembna pri določanju, kje bodo posamezne vrste izobraževanja. Poseben pomen imajo ti dve merili za manj razvita področja.

Danes imamo v šolstvu štiriletne gimnazije, štiriletne strokovne šole ter dvo ali triletno poklicne šole. Tak sistem srednjega šolstva je neenoten in nepovezan ter povzroča znatno socialno razlikovanje mladine. Še vedno imamo preveč določenih poklicev (kar

povzroča zaposlovanje na neustreznih delovnih mestih) ter premalo nekaterih poklicev, ki so družbeno nujno potrebni. Za vsaj delno ublažitev pomanjkanja zadnjih moramo učence »uvažati«. Zaradi tega pa se pojavljajo težave. Povečuje se stanovanjska in vzgojno varstvena ter izobraževalna problematika novih delavcev.

Preprosto in nekoliko poenostavljeno povedana »formula« novega dogovora o razmestitvi vzgojnoizobraževalnih programov je naslednja: združeno delo ugotavlja potrebe po določenem poklicu. Šola za ta poklic naj bo blizu (možnost prakse in drugih povezav med TOZD in šolo). Učenci naj prav tako izhajajo predvsem iz istega področja. Tu bodo lahko dobili tudi zaposlitev. Ob uresničitvi vsega tega pa bo marsikak problem, ki je sedaj še prisoten, odpadel.

IVO BREČIČ

USMERJENO IZOBRAŽEVANJE (NE) BO REŠITELJ GOSPODARSTVU

Lenuhe odganjajmo skupaj

Zadnja seja občinskega sindikalnega sveta je dokazala, da se razprava razvname pri tistih problemih, ki ljudi najbolj neposredno žulijo. Ne oporekamo temu, da uresničevanje sklepov in stališč 2. konference ZSS in priprave na 3. kongres samoupravljalcev, niso teme življenjskega pomena za naš delavski razred, pa nam na seji sveta sindikata razen dolgih uvodnih nagovorov, ni uspelo ujeti razprave članov sveta. Tiho so se strinjali z uvodničarji in sprejeli obsežne naloge. Lahko le upamo, da bo akcija uresničevanja v osnovnih organizacijah, konferencah in koordinacijah bolj živahna, razgibana, kritična in ustvarjalna.

Po pričakovanju je bilo največ mnenj članov sveta slišati ob tehtanju stanja in problematike zaposlovanja v občini Ljubljana Vič-Rudnik, ocenjevanju smotrne izrabe delovnega časa ter aktivnosti sindikata na tem področju.

Uvodničar je dopolnil gradivo le z nekaterimi tematskimi razširitvami. Ob naštevanju mnogih elementov, pa so člani sveta po skoraj dvournem tihem poslušanju prejšnje tematike, komaj zaznali vse pomembne podrobnosti. To je dokazala tudi razprava, ki je ponovno udarila po zaposlovanju v negospodarstvu, slabem izkoriščanju delovnega časa, neustreznih kadrovskega zasedbi, in vnesla obet gospodarstva, da bo pa z usmerjenim izobraževanjem rešeno skoraj vseh naštetih problemov.

Podajmo najprej osnovne kazalce. Prvotno so OZD v naši občini za leto 1980 planirale skupno 10,2 odstotno stopnjo zaposlovanja, kar je bilo daleč preko sprejetih smernic in resolucije za preteklo leto. Ta je predvidevala le 2,1 odstotno stopnjo zaposlovanja. Kasneje je uspelo zmanjšati planirano stopnjo zaposlovanja na 5,9 odstotkov. Vanjo pa so poleg avtohtonega zaposlovanja vključene tudi na novo doseljene OZD.

Odstotki za nepoučenega ne pomenijo veliko. Zato takoj pridajmo podatek, da smo lani na novo zaposlili v občini 475 delavcev in delavk. Žal pa med novo zaposlenimi prevladujejo (55 odstotkov) delavci brez strokovne izobrazbe oziroma kvalifikacije. Tako se je struktura med novo zaposlenimi v primerjavi z letom 1979 še poslabšala.

Tako zaposlovanje pa je odraz potreb po delavcih, ki jih dajejo organizacije združenega dela. Te, kljub stabilizacijskemu geslu, da je mogoče le z boljšo izobrazbo doseči boljše gospodarske rezultate, skoraj pozabljajo na sprejemanje ljudi s srednjo, višjo in visoko izobrazbo.

Med novo zaposlenimi jih je v devetih mesecih lanskega leta združilo delo 416 v gospodar-

stvu in 59 v negospodarstvu. Lansko leto pa je bilo tudi prvo obdobje, ko zasledimo upadanje fluktuacije.

V sklop zaposlovanja sodi tudi problematika nezaposlenosti. 30. novembra lani je bilo v naši občini brez zaposlitve 136 žensk in 170 moških. Brezposelnost je v naši občini porasla skoraj za pol odstotka in sedaj dosega 1,50 odstotka. Ni pa kritična, saj je med nezaposlenimi najti predvsem poklice, ki se pojavljajo dalj časa in so posledica strukturne neusklajenosti med solajočo se mladino in potrebami OZD.

Vrtno se k razpravi. Zanimivo je to, da razpravljali iz proizvodnje vedno vidijo le delavce v negospodarstvu in njihovo nedelo. Skoraj praviloma pa pozabljajo, na močno širjenje administracije tudi pod lastno streho in na to, da bi morali proizvodni delavci oziroma sindikat ter samoupravni organi ostro zarezati v širjenje tovarniške administracije. Drži, da v proizvodnji delavci nimajo možnosti odhajanja z delovnega mesta in izkoriščanja delovnega časa za osebne potrebe. Pa tudi to že postaja le del resnice, saj je tudi v proizvodnji postalo postopanje kar pogosten pojav. Izvzeti so le tisti, ki jih stiska prenapeta norma. Koliko pa je teh? Zato bi veljalo, da bi v vseh delovnih sredinah analitsko pristopili k obravnavi zaposlovanja in izrabe delovnega časa, ne pa da bi v razpravah sodelovali le zato, da nas ne bi pozabili. Le tako bo resnično mogoče uspešno izvesti najširšo družbeno akcijo za celovito in kakovostno izkoriščanje delovnega časa in delovnih sredstev.

Vsaki obeti, da bo usmerjeno izobraževanje rešilo težave z oskrbo s proizvodnimi delavci, je nerealno. Tako je bilo slišati na seji občinskega sindikalnega sveta. Ob stalnem primankljaju domače delovne sile, je še predvsem očiten razkorak med ponudbo in povpraševanje pri proizvodnih profilih. Tu bo potrebno storiti korak le v to smer, da bo proizvodni delavec ob normalnem opravljanju delovnih nalog primerno in spodbudno plačan.

Pri izkoriščanju delovnega časa in zaposlovanju pa še misel, da se ne moremo strinjati z uvedbo nekakšne »nadkontrolne« nad OZD. Najboljša kontrola je osebna zavest delavca, da prihaja na vsako delovno mesto pravočasno in delovni čas izkoristi le za delo. Ta pa mora imeti oporo tudi v uresničevanju našega osnovnega gesla »plačilo po delu«. Dokler pa bo to le zapisano, ne pa uresničeno, bodo tudi razprave na katerem koli organu le obnavljanje znanih resnic.

STANE JESENOVEC

Neredno izpolnjevanje obveznosti!

Občinske skupščine vseh petih ljubljanskih občin in skupščina mesta Ljubljane so se z družbenim dogovorom podpisanim 5. februarja 1975 obvezale, da bodo za uresničevanje 10-letnega programa gradnje cest namenile toliko in toliko denarja.

Tako priteka denar iz treh virov: od prispevka za uporabo mestnega zemljišča in sicer v višini 50 odstotkov zbranih sredstev v posamezni občini, od pristojbin za registracijo motornih vozil prav tako v višini 50 odstotkov ter od odstopljenega prispevka za prodajo bencina, ki pripada občinam v višini 50 odstotkov.

Z ustanovitvijo občinskih komunalnih skupnosti so ti viri sredstev postali njihovi in komunalne skupnosti so tako postale tudi izvršitelj obveznosti, ki izhajajo iz družbenega dogovora.

Plačevanje prispevkov občinskih komunalnih skupnosti Sisu za gradnjo cest pa ni v sorazmerju z višino tekočih obveznosti Sisa. Povedati je treba, da je po letu 1978 plačevanje dogovorjenih sredstev postalo zelo neredno in tako se je zgodilo, da iz tega ali onega razloga komunalne skupnosti svojih obveznosti niso poravnale kar vse leto.

Tako je bilo od pričakovanih 150 milijonov dinarjev na območju vseh petih ljubljanskih občin do sedaj zbranih le okrog 45 milijonov, Sisu za gradnjo cest pa nakazanih le okrog 20 milijonov. Tako je Sis predlagal, da bi zaradi rednejšega poravnavanja obveznosti komunalnih skupnosti, udeleženci družbenega dogovora pooblastili Službo družbenega knjigovodstva, da bi ob vsakokratni praznitvi zbranih računov SDK odvajal 50 odstotkov denarja na račun Sisa za gradnjo cest.

Člani našega izvršnega sveta so ta predlog obravnavali, vendar pa so se za sedaj odločili, da bodo podpis dodatka k družbenemu dogovoru odložili za kratek čas in stvar še malo natančneje proučili.

Ta odločitev nikakor ne pomeni, da naša komunalna skupnost svojih obveznosti do Sisa ne bi hotela poravnati, ampak za to, da bi bilo treba nekoliko natančneje pogledati solidarnost med občinami.

Najbolj pridne so namreč tiste občine, ki v naslednjih letih pričakujejo in načrtujejo še nekaj novih cest, medtem ko tiste, ki so za sedaj svoje »nove cestne pridobitve« že dobile, plačevanje obveznosti zanemarjajo, ker denar potrebujejo za druge dejavnosti.

Ob tem pa moramo seveda povedati, da je viška komunalna skupnost sedaj poravnala vse svoje obveznosti do Sisa, (v višini 16.290.926 dinarjev), čeprav od vseh ljubljanskih občin dobi recimo najmanj denarja od nadomestila za uporabo mestnega zemljišča. Tako na računu skupnosti komunalnih skupnosti ostane zelo malo denarja za druga potrebna dela in ceste. Člani izvršnega sveta so v razpravi omenili, da bi morda z bolj dorečenim solidarnostnim prelihanjem sredstev tudi več naredili. Končno pa ceste v občini niso namenjene samo Vičanom, ampak vsem ljubljancem.